

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Sofie Carsten Nielsen
Sofie.Carsten.Nielsen@ft.dk

Beskæftigelsesministeren

Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 22. juni 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 476 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sofie Carsten Nielsen (RV).

29. oktober 2018

Spørgsmål nr. 476:

”Idet henvises til notat fra Esbjerg Kommune om konsekvenserne af initiativet ”Job-bro til uddannelse”, omdelt på BEU alm. del - bilag 389 bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

J.nr. 2018-4373

- a) Mener ministeren, at det er etisk forsvarligt at foretage randomiserede forsøg med nogle af vores allermest udsatte borgere?
- b) Job-bro beskrives som et ”tilbud”, men deltager man ikke, kan man risikere at blive sanktioneret og miste sit forsørgelsesgrundlag. Hvis man først er blevet udvalgt til forsøget, er der i følge notatet fra Esbjerg Kommune ingen mulighed for at komme ud af forsøget. Mener ministeren, at det er i orden overfor unge mennesker, som ikke kan holde til at være i tilbuddet, ikke har mulighed for at komme ud af det, og derfor risikerer at gå helt ned på det?
- c) Kommunen skal altid vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold, der kan begrunde, at den pågældende ikke skal stå til rådighed, fx alvorlig sygdom. Mener ministeren i den sammenhæng, at kommunerne blot tilfældigt kan udtrække de pågældende unge, uden at tage en samtale med de unge for at vurdere, om den unge kan holde til tilbuddet samt se på den unges samlede livssituation?
- d) Mener ministeren, det er i orden, at unge mennesker, som allerede er i et velfungerende tilbud, som de profiterer af, bliver revet ud af dette uden at blive hørt, med henblik på at deltage i job-bro, og hvordan tror ministeren, det påvirker de unges overskud og motivation?
- e) Beskæftigelsesrådgiveren har ansvar for fravælgelsesprocessen. Finder ministeren det i den sammenhæng acceptabelt, at man ikke tager en samtale med de unge, inden de visiteres, for at vurdere om de kan holde til at være i tilbuddet, samt at kommunen skriver til borgeren, at beskæftigelsesrådgiveren ikke har noget med udvælgelsen at gøre, idet der er tale om en tilfældig udvælgelse?
- f) Ifølge notatet fra Esbjerg Kommune er der tale om en skræddersyet indsats, og de unge sikres parallel støtte til mestring af deres helbredsudfordringer. Mener ministeren ikke, at dette kræver kendskab til den unges baggrund?
- g) Det overordnede formål med forsøget er, at flere unge påbegynder og gennemfører en ordinær uddannelse. Mener ministeren, det er formålstjenligt at unge, der går ned med flaget eller er i stor risiko for dette, skal blive i tilbuddet?

h) Hvordan mener ministeren, at man kan sikre de rigtige rammer, hvis unge, kort efter de et blevet del af projektet, ryger ud i et misbrug eller mister alt overskud og motivation og taler om, at "de bare skal overleve"?

i) Ministeren bedes redegøre for, hvem de unge skal gå til, hvis de får det skidt og er bange for at gå helt ned med flaget, fordi de ikke magter at være del af projekt Job-bro, og kan det virkelig være rigtig, der ikke er nogen som helst mulighed for at komme ud af projektet?"

Svar:

Lad mig starte med at slå fast, at det er helt centralt for mig at arbejde for at sikre, at vi ikke efterlader en stor gruppe af udsatte unge på perronen – med et liv på offentlig forsørgelse. Det er hverken at foretrække for den enkelte unge eller vores samfund som helhed.

Reformen af det forberedende uddannelsesområde, som regeringen sidste år indgik en aftale om sammen med alle Folketingets partier, har netop til formål at modvirke, at vi efterlader de unge.

Konjunkturerne er med os nu, og det skal vi udnytte til at få flere udsatte unge med. I min optik er det ved at være tid til at revurdere opfattelsen af, at uddannelse er vejen ud af ledighed for alle unge. Nogle gange skal det måske være den anden vej rundt, så man først skal have en tilknytning til arbejdsmarkedet for så at tage en uddannelse på et senere tidspunkt.

Som led i regeringens sammenhængsreform vil regeringen senere i efteråret lancere en ungereform, hvor vi vil komme med vores bud på, hvordan vi kan få flere unge velforankret i uddannelse og job.

Når det kommer til forsøg på beskæftigelsesområdet, så vil jeg slå fast, at jeg finder det fornuftigt at gennemføre et projekt som Job-bro til uddannelse for udsatte unge. De unge, der deltager i forsøget, er omfattet af de gældende regler for uddannelseshjælps- og ressourceforløbsmodtagere, og der er derfor ikke tale om, at de ved at deltage i forsøget underlægges skrappe regler end andre. Indsatsen i forsøget er tværtimod individuelt tilrettelagt, så de unges behov tilgodeses under forsøget. Det sker blandt andet i form af personlig mentor, rådgivning mv.

På beskæftigelsesområdet arbejder man systematisk med at udvikle viden gennem en række forskellige metoder. Det er en forudsætning for, at kommunerne i sidste ende kan tilrettelægge den bedst mulige indsats for borgerne. Her anvendes blandt andet kontrollerede forsøg til at opbygge viden om, hvilke indsatser der virker, da det er den sikreste måde at måle effekten af en indsats på.

Gennemførelse af kontrollerede forsøg er således med til at sikre, at borgerne får en evidensbaseret indsats, hvor ressourcerne i beskæftigelsessystemet anvendes så godt og effektivt som muligt. Det er både til gavn for den enkelte borger og samfundsøkonomien som helhed.

Det kontrollerede forsøg ”Job-bro til uddannelse” er en vigtig del af det systematiske arbejde med at udvikle viden på beskæftigelsesområdet. Jeg vil nedenfor redegøre for indholdet i forsøget:

”Job-bro til uddannelse” udmønter politisk aftale om forsøg for udsatte unge

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2016 blev det – på baggrund af de positive resultater fra det første forsøg med ”Brobygning til uddannelse” – besluttet at afsætte en pulje på 105 mio. kr. til 1) udbredelse af de gode erfaringer med brobygning og 2) iværksættelse af et kontrolleret forsøg med brobygning for udsatte unge.

”Job-bro til uddannelse” er udmøntningen af den politiske aftale om et kontrolleret forsøg for udsatte unge. Den 12. juni sidste år orienterede jeg udvalget om udmøntningen af forsøget, idet jeg sendte en beskrivelse af projektets indsatsmodel, som udvalget havde mulighed for at give bemærkninger til. Jeg vedlægger brevet og beskrivelsen af projektets indsatsmodel, som jeg sendte i juni sidste år.

Udvalget blev orienteret om forsøget igen den 17. november 2017, hvor jeg sendte forsøgsbekendtgørelsen, der hjemler beslutningen om igangsættelse af forsøget. I den forbindelse havde udvalget også mulighed for at give bemærkninger. Jeg vedlægger brevet og forsøgsbekendtgørelsen, som jeg sendte i november sidste år.

Udvælgelsen i ”Job-bro til uddannelse”

De unge i målgruppen udvælges tilfældigt, så halvdelen får ”job-bro-indsatsen”, og den anden halvdel får den ”normale” indsats efter lovgivningen. Den samme metode har været anvendt i forbindelse med forsøget ”JobFirst”, der gælder for udsatte voksne (aktivitetsparate og ressourceforløbsmodtagere over 30 år).

I gennemførelsen af randomiserede kontrollerede forsøg, som ”JobFirst” og ”Job-bro til uddannelse”, gælder det, at borgeren:

1. Altid er underlagt de samme regler, som hvis de ikke deltager.
2. Altid modtager mere beskæftigelsesrettet indsats – aldrig mindre indsats, end de har krav på i lovgivningen. Det kan fx være en mere intensiv mentorstøtte.

Når en ung visiteres til projektets deltager- eller kontrolgruppe, forbliver den unge teknisk set registreret som værende en del af projektet. Det sker blandt andet af hensyn til gennemførelse af evalueringen. Deltagerne kan dog sagtens udtræde af selve indsatsen i løbet af projektet, hvis der er en lovlige fritagelsesgrund. Det kan fx være på grund af barsel, sygdom mv. Det er de samme fritagelsesgrunde, der gælder for borgere, som ikke deltager i projektet.

Indsatsen i ”Job-bro til uddannelse”

Indsatsen i ”Job-bro til uddannelse” bygger på erfaringer og resultater fra ”Brobygning til uddannelse”, der primært er målrettet uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere. Resultaterne fra brobygningsprojektet viser, at det er muligt at flytte udsatte unge fra offentlig forsørgelse til uddannelse og job. Den seneste ud af to effektevalueringer, der er udarbejdet af ”Brobygning til uddannelse”, viser fx, at 23 pct. i de unge, som har deltaget i brobygningsforløb, er kommet i gang med et

hovedforløb på en erhvervsuddannelse, mens det gælder for 15 pct. i en sammenlignelig kontrolgruppe. Jeg vedlægger den seneste effektevaluering af brobygning.

Med afsæt i evalueringerne af brobygning har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i samarbejde med eksperter fra blandt andet Center For Ungdomsforskning (CEFU) og praktikere fra kommuner og skoler udviklet indsatsmodellen i ”Job-bro til uddannelse”. Hvor indsatsen i ”Brobygning til uddannelse” var målrettet de lidt stærkere unge på uddannelseshjælp, er målgruppen for ”Job-bro til uddannelse” de mest udsatte unge i beskæftigelsesystemet. Derfor er den indsats, der tilbydes de unge i ”Job-bro til uddannelse”, mere håndholdt og fleksibel.

Indsatsen i ”Job-bro til uddannelse” målrettes de unges behov. Det indebærer blandt andet, at der er fokus på træning i sociale kompetencer, mestring af helbredsudfordringer, herunder misbrug mv. Den støttende indsats tilrettelægges efter visitation til projektet og ud fra, hvad man vurderer, at den unge har behov for.

Hvis unge, der visiteres til ”Job-bro til uddannelse”, allerede er i gang med et godt forløb på fx en virksomhed, kan virksomhedsforløbet fortsætte som en integreret del af den unges forløb i ”Job-bro til uddannelse”. Der er altså ikke tale om, at den unge ”rives ud af” et velfungerende tilbud.

Målsætningen med ”Job-bro til uddannelse” er, at de unge kommer godt i gang med en uddannelse eller får et job – eventuelt på få timer, som kan være en trædesten til en uddannelse på et senere tidspunkt.

”Job-bro til uddannelse” er et ret og pligt-tilbud

Det er en betingelse for at få uddannelseshjælp, at ansøgeren står til rådighed for ordinær uddannelse eller en indsats rettet mod ordinær uddannelse. Den unge har altså – uanset om vedkommende er udtrukket til at deltage i projektet eller ej – ret og pligt til at tage imod rimelige tilbud, der gives som et led i den uddannelsesrettede indsats, indtil den unge kan påbegynde en uddannelse på ordinære vilkår sammen med andre unge.

Efter gældende regler i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal uddannelseshjælpsmodtagere hurtigst muligt og senest efter en sammenhængende periode på en måned fra første henvendelse til kommunen om hjælp have et ret og pligt-tilbud, og tilbuddene skal fortsætte kontinuerligt. Der må højst være fire uger mellem tilbud.

Tilsvarende gælder for modtagere af ressourceforløbsydelse, at de skal stå til rådighed for tilbud om arbejde og deltage i tilbud, der fremgår af rehabiliteringsplanen eller en helhedsorienteret plan.

Hvis en modtager af uddannelseshjælp eller ressourceforløbsydelse uden en rimelig grund ikke overholder pligten til at stå til rådighed, skal den unge have en økonomisk sanktion. Her skal man bare huske på, at der gælder nogle særlige regler for udsatte borgere, der – som de unge i ”Job-bro til uddannelse” – er visiteret som aktivitetsparate.

Kommunen skal for det *første* altid foretage en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end de såkaldte rimelige grunde, der er nævnt i § 13, stk. 7, i lov om en aktiv socialpolitik, der kan begrunde, at en aktivitetsparat modtager af hjælp ikke har pligt til at udnytte sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder.

For det *andet* skal kommunen ikke give en sanktion, hvis sanktionen ikke fremmer rådigheden hos den aktivitetsparate.

For det *tredje* kan kommunen først træffe afgørelse om at give en borger en sanktion, når kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med vedkommende, så kommunen kan vurdere, om der har været en rimelig grund til udeblivelsen mv.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen